

EUS

25.09.2018

Viite

Asia

ECOFIN -neuvosto 2.10.2018, Luxemburg**Tiivistelmä**

Suomea kokouksissa edustaa valtiovarainministeri Petteri Orpo.

Sähköisten julkaisujen alennettu ALV-kanta

Ecofin-neuvoston kokouksessa on tarkoituksena saada aikaan poliittinen yhteisymmärrys alennettujen verokantojen soveltamisesta sähköisiin julkaisuihin. Komissio antoi joulukuussa 2016 ehdotuksen arvonlisäverodirektiivin muuttamisesta kirjojen, sanomalehtien ja aikakauslehtien arvonlisäverokantojen osalta. Suomi katsoo, että jäsenvaltioille tulisi pikaisesti antaa oikeus soveltaa sähköisiin julkaisuihin samaa verokantaa kuin ne tällä hetkellä soveltavat painettuihin julkaisuihin. Puheenjohtajan kompromissiehdotus tullaan todennäköisesti hyväksymään neuvostossa ilman keskustelua.

Rahanpesun torjunta ja vakavaraisuusvalvonta

Komissio esittelee neuvostolle 12.9.2018 antamansa lainsäädäntöehdotuksen ja tiedonannon rahoituslaitosten vakavaraisuusvalvontaa ja rahanpesun valvontaa koskevan unionin kehyksen lujittamisesta. Ehdotuksen mukaan rahoitussektoriin liittyvän rahanpesun torjuntaa koskevaa toimivaltaa keskitettäisiin Euroopan pankkiviranomaiselle. Suomi suhtautuu komission muutosehdotukseen periaatteessa myönteisesti ja tukee yleisesti tavoitetta vahvistaa rahanpesun torjunnan valvontaa sekä tehostaa viranomaisten välistä tietojenvaihtoa. Sääntelymuutosten tulee kuitenkin olla erittäin huolellisesti kohdennettuja. Rahanpesun torjuntaa tulee pyrkiä tehostamaan mahdollisimman pitkälle voimassa olevan sääntelyn pohjalta tapahtuvilla toimintamallien ja -tapojen muutoksilla sekä kansallisten viranomaisten resursseihin panostamalla. Komission tiedonannon pidemmän aikavälin muutosajatuksiin, kuten erillisen EU:n rahanpesuvalvontaviranomaisen perustamiseen, on vielä ennen aikaista ottaa kantaa.

Muut asiat

Ecofin-neuvosto keskustelee myös vuoden 2018 eurooppalaisesta ohjausjaksosta saaduista kokemuksista ja mahdollisista parannusehdotuksista. Lisäksi neuvostossa hyväksytään EU:n yhteiset toimintaohjeet G20-maiden valtiovarainministereiden ja keskuspankkien pääjohtajien kokoukseen sekä EU:n yhteinen lausunto Kansainvälisen valuutta- ja rahoituskomitean kokoukseen (IMFC). Veroasioissa on esillä myös lyhyen aikavälin parannukset nykyiseen ALV-järjestelmään sekä yleinen käännetty verovelvollisuuden mekanismi. Molemmista tavoitellaan yleisnäkemyksiä. Suomi voi hyväksyä puheenjohtajan kompromissiehdotukset.

Aamiaisella on tavanomaiseen tapaan keskustelu taloustilanteesta ja raportointi euroryhmästä.

Euroryhmä 1.10.

Ecofin-neuvostoa edeltävänä päivänä kokoontuvan euroryhmän aiheina ovat temaattinen keskustelu kansallisista automaattisista vakauttajista sekä kansainvälisten kokousten valmistelu ml. valuuttakurssien kehitys. Laajennetussa euroryhmässä käsitellään Euroopan vakausmekanismin (EVM) uudistusta.

Asialista:**1. Esityslistaehdotuksen hyväksyminen****2. A-kohtien luettelon hyväksyminen**

- a) Muiden kuin lainsäädäntöasioiden luettelo
- b) Lainsäädäntöasioiden luettelo

Lainsäädäntöasiat**3. (mahd.) Lyhyen aikavälin parannukset ALV-alalla****s. 4**

- a) Direktiivi koskien arvonlisäverojärjestelmän tiettyjen sääntöjen yhdenmukaistamista ja yksinkertaistamista sekä lopullisen järjestelmän käyttöön ottamista jäsenvaltioiden välisen kaupan verotusta varten
- b) Asetus koskien yhteisöliiketoimien tiettyjä vapautuksia
- c) Asetus koskien luotettavaksi tunnustettua verovelvollista
= *Yleisnäkemyks*

4. (mahd.) ALV Yleinen käännetty verovelvollisuus**s. 9**= *Yleisnäkemyks***5. (mahd.) ALV sähköiset julkaisut****s. 15**= *Poliittinen yhteisymmärrys***6. Rahanpesun torjunta ja vakavaraisuusvalvonta****s. 19**

Muutettu ehdotus asetukseksi ja tiedonanto rahoituslaitosten vakavaraisuusvalvontaa ja rahanpesun valvontaa koskevan unionin kehityksen vahvistamisesta
= *Komission esittely*

7. Muut asiat**Ei-lainsäädäntöasiat****8. Eurooppalainen ohjausjakso 2018 – saadut kokemukset****s. 25**= *Näkemyksen vaihto***9. Kansainvälisten kokousten valmistelu (11.-13.10.) Bali, Indonesia****s. 27**

- a) G20 Yhteiset linjaukset (Terms of reference)
- b) IMFC-lausunto
= *Hyväksyminen*

Maanantai 1.10.

15:00 Euroryhmä

s. 30

16:30 (mahd.) Euroryhmä laajennetussa kokoonpanossa

Tiistai 2.10.

09:00 Ecofin-aamiainen

Valtiovarainministeriö

PERUSMUISTIO

VM2018-00540

VO Anttila Suvi

20.09.2018
JULKINEN

Asia

ECOFIN-neuvosto 2.10.2018, Luxembourg;**3. (mahd.) Lyhyen aikavälin parannukset ALV-alalla****a) Direktiivi koskien arvonlisäverojärjestelmän tiettyjen sääntöjen yhdenmukaistamista ja yksinkertaistamista sekä lopullisen järjestelmän käyttöön ottamista jäsenvaltioiden välisen kaupan verotusta varten****b) [täytäntöönpano]asetus koskien yhteisöliiketoimien vapautusta****c) Asetus koskien luotettavaksi tunnustettua verovelvollista**

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto 02.10.2018

U/E/UTP-tunnus

U 64/2017 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Tavoitteena on saavuttaa yleisnäkemyksensä lainsäädäntöehdotuksista.

Euroopan komissio antoi 4.10.2017 ehdotukset arvonlisäverotuksen uudenaikaistamiseksi:

- ehdotus neuvoston direktiiviksi direktiivin 2006/112/EY muuttamisesta arvonlisäverojärjestelmän tiettyjen sääntöjen yhdenmukaistamiseksi ja yksinkertaistamiseksi sekä lopullisen järjestelmän käyttöön ottamiseksi jäsenvaltioiden välisen kaupan verotusta varten, KOM(2017) 569;

- ehdotus neuvoston täytäntöönpanoasetukseksi täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 282/2011 muuttamisesta yhteisöliiketoimien tiettyjen vapautusten osalta, KOM(2017) 568; sekä

- ehdotus neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) N:o 904/2010 muuttamisesta luotettavaksi tunnustetun verovelvollisen osalta, KOM(2017) 567.

Komissio antoi samalla myös tiedonannon ALV-toimintasuunnitelman jatkotoimista (KOM (2017) 566). Tiedonanto ja ehdotukset pohjautuvat komission tiedonantoon arvonlisäveroa koskevasta toimintasuunnitelmasta; KOM(2016) 148.

Ehdotuksilla vahvistettaisiin jäsenvaltioiden välisen kaupan lopullisen ALV-järjestelmän keskeiset periaatteet ja parannettaisiin nykyisen ALV-järjestelmän toimintaa eräiden tavaroiden yhteisökauppaan liittyvien menettelyjen osalta.

Ehdotusten käsittely neuvoston verotyöryhmässä on aloitettu 9.11.2017, asiasta on keskusteltu kahdeksassa verotyöryhmän kokouksessa. Asiaa on tämän jälkeen käsitelty korkean tason verotyöryhmässä 6.6.2018, Coreperissa 13.6.2018 ja 19. – 20.6.2018 sekä Ecofinissä 22.6.2018, jossa asiasta ei päästy sopuun alkuperäiseen ehdotukseen lisätyn

viidennen elementin osalta. Attaseakokouksessa 17.9.2018 kannat eivät olleet muuttuneet.

Suomen kanta

Lopullisen ALV-järjestelmän määränpäämaaperiaate

Suomi kannattaa tavoitteena olevaa lopullista arvonlisäverojärjestelmää koskevan 402 artiklan muutoksen poistamista ehdotuksesta, koska muutos ei suoraan liity nyt tehtäviin lyhyen aikavälin parannuksiin.

Lyhyen aikavälin parannukset

Suomen mielestä nykyinen jäsenvaltioiden välisen kaupan ALV-järjestelmä toimii järjestelmätasolla varsin tyydyttävästi. Suomi pitää kuitenkin tärkeänä nykyjärjestelmän parantamista muun muassa säännöksiä yksinkertaistamalla ja tiettyjen osa-alueiden jatkoharmonisoinnilla. Suomi tukee nykyjärjestelmän epäkohtien poistamista lyhyellä aikavälillä nyt ehdotetuilla neljällä osa-alueella.

Yhteisöluovutuksen verottomuuden edellytyksiä koskevat direktiivimuutokset (138(1 ja 1a) ovat meille hyväksyttävissä kompromissihengessä.

Kannatamme call-off varastoja koskevia, direktiiviin lisättäväksi ehdotettuja säännösehdoituksia, jotka yksinkertaistavat elinkeinonharjoittajien verotusta siten, ettei heidän tarvitse rekisteröityä määränpäämaahan. Säännökset luovat yksityiskohtaiset yhteiset puitteet kyseisen yksinkertaistuksen soveltamiselle. Kompromissihengessä olemme valmiita hyväksymään myös varastossa oloaikaa koskevan määrääjän, vaikka se on mielestämme liian lyhyt.

Suomi kannattaa myös ketjuliiketoimia ja toisiin jäsenvaltioihin tapahtuvan tavaroiden myynnin verottomuuden todistamista koskevia direktiivin ja täytäntöönpanoasetuksen muutosehdoituksia. Muutokset yksinkertaistavat verotusta ja lisäävät oikeusvarmuutta.

Suomi voi myös hyväksyä ehdotukseen lisätyn viidennen elementin eli kustannustenjakoryhmiä koskevan säännösehdoituksen, olipa siinä kohtaa 2 tai ei. Myös säännöksen poistaminen on hyväksyttävissä.

Pääasiallinen sisältö

1 Ehdotusten tausta ja tavoitteet

Komissio on sitoutunut sisämarkkinoiden kannalta toimivan jäsenvaltioiden välisen kaupan lopullisen ALV-järjestelmän luomiseen jo pitkään. Komission viimeisin tiedonanto sisältää yksityiskohtaisen suunnitelman EU:n arvonlisäverosääntöjen uudistamiseksi. Uudistus on tarkoitus toteuttaa vaiheittain. Tarkoituksena on parantaa ja nykyaikaistaa järjestelmää sekä jäsenvaltioiden että yritysten kannalta. Nyt käsittelyssä oleva direktiiviehdotus sisälsi tältä osin ainoastaan uuden järjestelmän keskeisten periaatteiden vahvistamista koskevan säännöksen. Viimeisimmässä puheenjohtajan asiakirjassa säännösehdoitus on poistettu.

ECOFIN-neuvosto hyväksyi marraskuussa 2016 päätelmät siitä, miten rajat ylittäviä tavaratoimituksia koskevia ALV-sääntöjä voitaisiin parantaa lyhyellä aikavälillä.

Neuvosto valitsi päätelmissään neljä erityisaluetta parannuksen kohteeksi:

- ostajan ALV-tunnisteen merkitys yhteisöluovutuksen verottomuudelle;
- ketjuliiketoimet;
- call off -varastot; ja
- tavaroiden yhteisömyynnin verovapauden todistaminen.

Neuvoston pyytämät toimenpiteet sisältyvät nyt käsittelyssä oleviin lainsäädäntöehdotuksiin. Neuvoston päätelmistä poiketen tietyt menettelyt oli ehdotettu kytkettäväksi luotettavaksi tunnustetun verovelvollisen käsitteeseen, mutta neuvoston työryhmäkäsittelyssä kaikki tätä käsitettä koskevat säännösehdotukset on poistettu.

2 Ehdotusten pääasiallinen sisältö

2.1 Lopullisen ALV-järjestelmän yleisperiaatteet

Voimassaolevan arvonlisäverodirektiivin 402 artiklan mukaan direktiivissä säädetty jäsenvaltioiden välisen kaupan järjestelmä on väliaikainen ja se korvataan lopullisella verojärjestelmällä, joka periaatteessa perustuu tavaroiden luovutusten ja palvelujen suoritusten verottamiseen alkuperämaajäsenvaltiossa. Artiklan muutosehdotus sisälsi kolme kriteeriä lopulliselle järjestelmälle. Nyt artiklan muutosehdotus on poistettu.

2.2 Lyhyen aikavälin parannukset

ALV-tunniste ja yhteenvetoilmoitus:

Direktiiviä muutettaisiin ensinnäkin siten, että hankkijan ALV-tunnisteen olemassaolosta ja sen myyjälle ilmoittamisesta tehdään yhteisöluovutuksen verottomuuden aineellinen edellytys. Jäsenvaltion tulisi lisäksi evätä verottomuus, jos myyjä ei ole täyttänyt hallinnollisia velvoitteitaan, ellei myyjä voi asianmukaisesti perustella virheellistä menettelyään.

Euroopan unionin tuomioistuin on aikaisemmin katsonut ALV-tunnisteen olemassaolovaatimuksen vain muodolliseksi. Tästä johtuen tilanteissa, joissa kyseistä edellytystä ei ole noudatettu, jäsenvaltiot voivat nykyisin määrätä vain sakkoja tai hallinnollisia seuraamuksia mutta eivät evätä itse vapautusta. Vaatimusten tavoitteena on helpottaa valvontaa ja parantaa VIES-järjestelmän tietojen laatua ja luotettavuutta.

Call-off varastot:

Direktiiviin lisättäisiin uudet yksityiskohtaiset säännökset edellytyksistä, joilla yritys voi siirtää tietylle tulevalle ostajalle tarkoitettuja tavaroita varastoon toiseen jäsenvaltioon ilman, että siirto katsotaan siirtohetkellä tavaroiden yhteisösiirroksi, mikä edellyttäisi siirtäjän rekisteröitymistä määränpäävaltioon. Yhteisösiirtoa ei yksinkertaistuksen mukaan tapahtuisi, vaan ostajan ottaessa tavarat varastosta tapahtuisi normaali yhteisömyynti, joka ei edellytä myyjän rekisteröitymistä määränpäämaahan. (Varastoja koskevan artiklan 4 kohta koskee sitä määrääikää, jonka tavarat voivat olla varastossa ilman että katsotaan tapahtuvan yhteisösiirto.)

Verokohtelu ei ole nykyisin call-off varastojen osalta yhdenmukaista, koska eräät jäsenvaltiot soveltavat yksinkertaistettua menettelyä, ja näiden menettelyjen yksityiskohdat poikkeavat toisistaan.

Ketjuliiketoimet :

EU-ketjuliiketoimilla tarkoitetaan samojen tavaroiden peräkkäisiä luovutuksia siten, että niihin liittyy yksi kuljetus kahden jäsenvaltion välillä. Se, mihin myyntiin kuljetus liittyy, vaikuttaa myyntien verotusmaahan ja myynnin mahdolliseen verottomuuteen. Ehdotuksella luotaisiin yksinkertainen sääntö, jonka mukaan ratkaistaisiin se, mihin myyntiin kuljetus liittyy. Direktiiviin lisättäväksi ehdotetun säännöksen tarkoituksena on yksinkertaistaa sääntöjen soveltamista ja edistää oikeusvarmuutta näissä tilanteissa.

Tavaroiden yhteisömyynnin verovapauden todistaminen:

Neuvoston täytäntöönpanoasetukseen lisättäisiin säännökset, joissa lueteltaisiin ne todisteet, joilla verovelvollinen saisi näyttöolettaman tavaroiden kuljettamisesta toiseen jäsenvaltioon. Tällainen näyttö vaaditaan tavaroiden yhteisömyynnin verottomuuden toteuttamiseksi. Veroviranomainen voisi kumota tämän oletuksen, jos näyttöä olisi siitä, ettei tavaroita ole kuljetettu toiseen jäsenvaltioon. Yhdenmukaistamalla näyttövaatimuksia voitaisiin lisätä oikeusvarmuutta ja helpottaa yritysten toimintaa.

Kustannustenjakoryhmien jäsenilleen myymät palvelut

Viime vaiheessa kompromissiasiakirjaan otettiin muutaman jäsenvaltion ehdotuksesta uusi säännös (137a(1) artikla), joka koskee itsenäisten kustannustenjakoryhmien jäsenilleen omakustannushintaan myymien palvelujen verottomuutta. Säännöksen soveltaminen olisi jäsenvaltiolle vapaaehtoista. Vastaavanlainen säännös on jo olemassa yleishyödyllistä toimintaa koskevan otsikon alla. Euroopan tuomioistuin on katsonut, ettei nykyinen säännös sovellu rahoitus- ja vakuutussektorilla.

Verottomuutta koskevaa säännöstä sovellettaisiin ehdotuksen kohdan 2 mukaan vain sellaisten ryhmien tuottamiin palveluihin, jotka ovat sijoittautuneet samaan jäsenvaltioon sen jäsenen kanssa, jolle palvelu myydään edellyttäen, että kyseisessä jäsenvaltiossa on päätetty soveltaa mainittua säännöstä.

Viimeisimmässä kompromissitekstissä säännösehdotus on laitettu hakasulkeisiin.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) 113 artikla (yksimielinen päätöksenteko). Täytäntöönpanoasetusehdotus: yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä annetun neuvoston direktiivin 2006/112/EY 397 artikla.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Asian esittelijä Jeppe Kofod, talous- ja raha-asioiden valiokunta. Mietintöluonnos A8-0280/2018 menossa täysistuntoon 2. ja 3. 10.2018

Kansallinen valmistelu

Valtiovarainministeriö
EU-ministerivaliokunta 6.10.2017, 20.6.2018, 28.9.2018
EU-9 jaosto (verotus) kirjallinen menettely 7. – 9.11.2017
Ehdotuksista on järjestetty lausuntokierros.

Eduskuntakäsittely

U 64/2017 vp

Valtiovarainvaliokunta 23.2.2018

Suuri valiokunta 6.10.2017, 28.2.2018 (SuVEK 7/2018 vp), 20.6.2018, 28.9.2018

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Direktiiviehdotus edellyttää kansallisen arvonlisäverolainsäädännön muuttamista.

Asia ei kuulu Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövaltaan

Taloudelliset vaikutukset

Ehdotukset lyhyen aikavälin muutoksiksi vähentäisivät komission arvion mukaan yritysten kustannuksia EU:n tasolla 500 miljoonalla eurolla vuodessa ja lisäävät verohallintojen kustannuksia vastaavasti 35 miljoonalla eurolla. Yritysten kustannuksia alentava vaikutus Suomessa olisi suhteessa vähäisempi, koska meillä sovelletaan jo nykyisin joustavia ja yksinkertaisia menettelyjä.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Viime Ecofinissä komissio vastusti kustannustenjakoryhmiä koskevaa 137a artiklaa sen vaikutusten takia. Lisäksi komissio katsoo, että tämä työryhmävaiheessa tehty lisäys loukkaa komission aloiteoikeutta. Komissio aikoo työskennellä tämän asian osalta samassa yhteydessä kuin se valmistelee finanssisektorin arvonlisäverotuksen kehittämistä laajemmin. Puheenjohtajan tiedusteltua, voivatko jäsenvaltiot hyväksyä ehdotuksen ilman tätä viidettä lisäystä, kaksi jäsenvaltiota vastusti. Nämä jäsenvaltiot pyysivät komissiota valmistelemaan asiasta vaihtoehtoinen muotoilu AT:n kauden ensimmäiseen Ecofiniin. Komissio lupasi vielä työskennellä asiassa, mutta ei pitänyt todennäköisenä ratkaisun nopeaa löytymistä.

Attaseakokouksessa 17.9.2018 jäsenvaltioiden kannat eivät olleet muuttuneet, eikä keskustelua käyty. PJ kertoi työskentelevänsä sovun löytymiseksi.

Asiakirjat

9822/18 FISC 253

KOM (2017) 569, KOM (2017) 567, KOM(2017) 568

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/VO, lainsäädäntöneuvos Suvi Anttila, p. 02955 30201

suvi.anttila@vm.fi

EUTORI-tunnus

EU/2017/1512, EU/2017/1513, EU/2017/1515

Liitteet**Viite**

Valtiovarainministeriö

PERUSMUISTIO

VM2018-00518

VO Karjalainen Tuula(VM)

21.09.2018
JULKINEN

Asia

**ECOFIN-neuvosto 2.10.2018, Luxemburg;
4. (mahd.) Yleinen käännetty verovelvollisuus**

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto 02.10.2018

U/E/UTP-tunnus**Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu**

Asia on esillä kokouksessa 2.10.2018 poliittisen yhteisymmärryksen saavuttamiseksi.

Euroopan komissio antoi 21.12.2016 ehdotuksen arvonlisäverodirektiivin (2006/112/EY) muuttamisesta tietyn kynnyksen ylittäviin tavaroiden luovutuksiin ja palvelujen suorituksiin tilapäisesti sovellettavan yleisen käännetyn verovelvollisuuden mekanismista. Ehdotuksen taustalla on joidenkin jäsenvaltioiden (erityisesti Tšekin) pyyntö sallia petosten torjumiseksi ottaa käyttöön yleinen käännetty verovelvollisuus, jota sovellettaessa ostaja maksaa arvonlisäveron myyjän puolesta.

Neuvoston verotustyöryhmän käsittelyssä jäsenvaltioiden näkemykset ovat olleet jakaantuneet. Ehdotus on ollut ECOFIN-neuvoston käsittelyssä 16.6.2017, 25.5.2018 ja 13.7.2018, mutta yleisnäkemyks on jäänyt saavuttamatta.

Attaseakokouksessa 17.9.2018 käsiteltiin puheenjohtajan kompromissiehdotusta (11385/18), jossa muun ohessa esitettiin mekanismin soveltamisen kynnysarvoa nostettavaksi 10 000 eurosta 15 000 euroon. Raja olisi transaktiokohtainen, ei laskukohtainen. Muutoksilla pyrittiin kaventamaan mekanismin soveltamisalaa. Asiasta ei päästy yksimielisyyteen. Osa jäsenvaltioista piti kynnysarvoa edelleen liian matalana, ja ehdotukseen esitettiin myös muita teknisluonteisempia korjauksia. Puheenjohtajan viimeisimmässä kompromissiluonnostekstissä (12258/18) ehdotetaan kynnysarvon nostamista edelleen 17 500 euroon.

Puheenjohtaja pyysi 21.9. jäsenvaltioita ilmoittamaan 24.9. klo 12 (FI klo 13) mennessä vastustavatko ne, että asiasta tulee "I/A" kohta Coreperiin 26.9. ja Ecofiniin 2.10. Kirjallisessa menettelyssä yksi jäsenvaltio ei hyväksynyt puheenjohtajan kompromissia. Ehdotuksesta keskustellaan 26.9. Coreperissa.

Suomen kanta

Suomi on valmis hyväksymään puheenjohtajan viimeisimmän kompromissiehdotuksen.

Veropetosten vastainen taistelu on tärkeää ja sitä tulee edelleenkin tehostaa. Keinojen suhteen Suomi pitää parhaana valvonnan, hallinnollisen yhteistyön ja tietojenvaihdon parantamista, koska nämä toimenpiteet voidaan kohdistaa nimenomaan petoksellista toimintaa harjoittaviin. Tämän vuoksi Suomi on tukenut komission toimintasuunnitelmaa hallinnollisen yhteistyön parantamiseksi, sääntöjen vapaaehtoisen noudattamisen lisäämiseksi ja verohallintojen toiminnan tehostamiseksi.

Suomi on suhtautunut epäillen komission ehdotukseen tilapäisen yleisen käännetyin verovelvollisuuden käyttöönottoamisesta. Yleinen käännetty verovelvollisuus voi myös tilapäisenä kokeiluna aiheuttaa haittaa sisämarkkinoiden toimivuudelle, kohtuuttomia kustannuksia yrityksille ja hallinnolle, heikentää yhteisökaupan valvontaa ja lisätä rajat ylittävää petoksellista toimintaa. Ehdotettu mekanismi aiheuttaa petosten siirtymisriskin muihin jäsenvaltioihin tilanteessa, jossa menettelyä soveltavan jäsenvaltion valvontajärjestelmät eivät toimi asianmukaisesti.

Aiemmassa kompromissiehdotuksessa (WK 8770/18 REV 1) on kuitenkin menty oikeaan suuntaan. Yleisen käännetyin verovelvollisuuden järjestelmään pääsyn soveltamiskriteerejä on tiukennettu ja ehdotuksesta on poistettu komission alun perin esittämä mahdollisuus laajentaa mekanismin käyttöä naapurijäsenvaltioihin pelkän petosten siirtymisriskin perusteella. Kaikkien menettelyä hakevien jäsenvaltioiden on täytettävä samat edellytykset. Mikäli mekanismin soveltaminen aiheuttaa häiriöitä sisämarkkinoille, tätä koskevat luvat voidaan kumota. Ehdotettu menettely on määräaikaisten ja ajallisesti rajoitettu.

Puheenjohtajan viimeisimmässä kompromissiehdotuksessa (12258/18) mekanismin soveltamisalaa on edelleen supistettu muun ohessa korottamalla menettelyn käyttämisen kynnysarvoa 17 500 euroon. Suomi on valmis hyväksymään kompromissiehdotuksen.

Pääasiallinen sisältö

1. Väliaikaista yleistä käännettyä verovelvollisuutta koskevan ehdotuksen tausta

Komissio on työstänyt kiireellisesti tarvittavia toimenpiteitä alv-petosten torjumiseksi ja alv-vajeeseen puuttumiseksi. Alv-vaje on noussut lähes 160 miljardiin euroon, josta osan muodostavat rajat ylittävistä petoksista vuosittain aiheutuvat noin 50 miljardin euron tulonmenetykset.

Tietyt jäsenvaltiot ovat laajalle levinneisiin karusellipetoksiin puuttumiseksi pyytäneet lupaa ottaa väliaikaisesti käyttöön yleisen käännetyin verovelvollisuuden mekanismi, joka poikkeaa yhdestä nykyisen alv-järjestelmän yleisperiaatteesta siltä osin kuin on kyse erissä suoritettavia maksuja koskevasta järjestelmästä. Karusellipetokset johtuvat etenkin nykyisestä yhteisöluovutuksista koskevasta verovapaudesta, jonka perusteella tavaroita voi hankkia arvonlisäverotta. Monet toimijat osallistuvat veropetoksiin siten, että ne eivät tilitä veroviranomaisille tällaisten tavaroiden edelleen myynnistä suoritettavaa arvonlisäveroa. Verovelvollisilla asiakkailla on kuitenkin oikeus verovähennykseen. Samat tavarat voidaan luovuttaa useita kertoja siten, että tehdään uudelleen verovapaita yhteisöluovutuksia. Samanlaisia karusellipetoksia voi tapahtua myös palvelukaupassa. Käännetyllä verovelvollisuudella poistettaisiin mahdollisuus tämän tyyppisiin veropetoksiin siten, että verovelvollinen asiakas olisi velvollinen maksamaan arvonlisäveron.

Komissio on toimentasuunnitelmassaan suhtautunut torjuvasti yleiseen käännettyyn verovelvollisuuteen keskipitkän aikavälin tavoitteena, mutta ilmoittanut voivansa harkita mahdollisuutta sallia sen käyttö väliaikaisesti.

2. *Komission ehdotuksen keskeinen sisältö*

Komission ehdotuksen mukaan jäsenvaltio voisi tietyin edellytyksin ottaa käyttöön yleisen käännetyin verovelvollisuuden mekanismin. Siinä veronmaksuvelvollinen on verovelvollinen, joka vastaanottaa sellaisia tavaroiden luovutuksia ja palveluiden suorituksia, jotka ylittävät 10 000 euron kynnsarvon laskua kohden.

Jäsenvaltion, joka haluaa ottaa käyttöön yleisen käännetyin verovelvollisuuden, olisi täytettävä seuraavat edellytykset:

- a) jäsenvaltion arvonlisäverovaje on ennakoidusta alv-kertymästä prosentteina ilmaistuna vähintään 5 prosenttiyksikköä yhteisön arvonlisäverovajeen mediaania suurempi;
- b) jäsenvaltiossa tehtävien karusellipetosten osuus on suurempi kuin 25 prosenttia sen arvonlisäverovajeen kokonaismäärästä;
- c) jäsenvaltio toteaa, että muut valvontatoimenpiteet eivät ole riittäviä karusellipetosten torjumiseksi sen alueella.

Alkuperäisen ehdotuksen mukaan myös naapurijäsenvaltiot olisivat voineet käyttää yleisen käännetyin verovelvollisuuden mekanismia, jos niihin kohdistuu vakava riski petosten siirtymisestä niiden alueelle sen vuoksi, että kyseisen mekanismin soveltamiseen on myönnetty lupa toisessa jäsenvaltiossa, ja muut valvontatoimenpiteet eivät riitä torjumaan petosriskiä. Edellytyksenä olisi, että:

- a) kyseisellä jäsenvaltiolla on yhteinen raja sellaisen jäsenvaltion kanssa, joka on saanut luvan soveltaa yleisen käännetyin verovelvollisuuden mekanismia;
- b) jäsenvaltio toteaa, että on olemassa vakava riski petosten siirtymisestä sen alueelle, koska naapurijäsenvaltiolle on myönnetty lupa soveltaa yleisen käännetyin verovelvollisuuden mekanismia;
- c) jäsenvaltio toteaa, että muut valvontatoimenpiteet eivät ole riittäviä petosten torjumiseksi sen alueella.

Jäsenvaltioiden, jotka päättävät soveltaa yleisen käännetyin verovelvollisuuden mekanismia, olisi otettava käyttöön erityisiä verovelvollisiin sovellettavia sähköisiä raportointivelvoitteita, jotta voidaan varmistaa mekanismin tehokas toiminta ja soveltamisen valvonta.

Jäsenvaltioiden, jotka päättävät soveltaa yleisen käännetyin verovelvollisuuden mekanismia, olisi pyydettävä tähän komission lupa ja toimitettava asiaa koskevat tiedot, jotta komissio voi arvioida kyseisen pyynnön.

Yleisen käännetyin verovelvollisuuden mekanismilla saattaa olla odottamattomia vaikutuksia sisämarkkinoiden toimintaan, koska petokset siirtyisivät mahdollisesti toisiin jäsenvaltioihin, jotka eivät sovelta mekanismia. Tämän vuoksi komission olisi voitava varotoimenpiteenä kumota kaikki täytäntöönpanopäätökset, joilla hyväksytään mekanismin soveltaminen.

Koska tällaisen mekanismin vaikutuksista ei voida tietää tarkasti, se olisi rajattava ajallisesti. Ehdotuksen mukaan mekanismia voisi soveltaa 30.6.2022 saakka.

3. *Komission arvio ehdotuksen vaikutuksista*

Komission mukaan yleinen väliaikainen käännetty verovelvollisuus tarjoaisi lyhytaikaisen ratkaisun jäsenvaltioille, joissa karusellipetoksia tehdään erityisen paljon. Ehdotus minimoi sisämarkkinoille aiheutuvat kielteiset vaikutukset vähentämällä petosten siirtymistä jäsenvaltioiden välillä. Sisämarkkinoille aiheutuviin kielteisiin vaikutuksiin varauduttaisiin mahdollisuudella käyttää turvalauseketta.

Komissio arvioi ehdotuksen vähentävän karusellipetoksia järjestelmää soveltavassa jäsenvaltiossa sekä rajoittavan petosten siirtymistä toiseen jäsenvaltioon. Tämä kuitenkin riippuu jäsenvaltion kyvystä valvoa järjestelmän soveltamista. Riittämätön valvonta voi aiheuttaa uusien petosmuotojen syntymistä. Komissio ei pysty arvioimaan ehdotetun järjestelmän lopullisia vaikutuksia petoksiin ilman aiempaa kokemusta järjestelmän soveltamisesta.

Verohallinnoille aiheutuvien hallinnollisten kustannusten määrä ja kehitys riippuu hallintojen tehokkuudesta ja niiden automatisoitujen järjestelmien tasosta.

Yrityksille aiheutuvat hallinnolliset kustannukset lisääntyvät lyhyellä ja pidemmällä aikavälillä. Yritysten tulisi osata toimia sekä käännetyn verovelvollisuuden että normaalisisäntöjen mukaisissa tilanteissa (mahdollisesti eri jäsenvaltioissa) ja myös mukauttaa järjestelmänsä tämän mukaisesti.

Sekä verohallinnoille että yrityksille aiheutuisi kustannuksia yleiseen käännettyyn verovelvollisuuteen siirtymisestä sekä edelleen järjestelmän purkamisesta ja normaalimenettelyyn palaamisesta. Järjestelmää soveltavien jäsenvaltioiden naapurimaille voi aiheutua lisäkustannuksia mm. valvonnasta ja veropetosten omalle alueelleen siirtymisen torjumisesta.

4. *Asian käsittely*

Asiaa on käsitelty neuvoston verotustyöryhmässä 26.1., 22.2., 8.3., 21.3., 4.4. ja 19.5.2017.

Neuvoston oikeudellisen yksikön 12.5.2017 asiasta antaman lausunnon mukaan komission ehdotus ei tietyiltä osin täyttänyt suhteellisuusperiaatteen vaatimuksia eikä vaatimusta siitä, että sisämarkkinoille aiheutuu mahdollisimman vähän häiriötä.

Aiempi puheenjohtajamaa Malta työsti kaudellaan useita kompromissitekstejä, joihin sisältyi muun muassa seuraavia ehdotuksia:

- Mekanismin soveltamiseksi jäsenvaltion tulisi osoittaa, minkä vuoksi muut mahdolliset valvonta- ja hallinnollisen yhteistyön keinot eivät ole olleet riittäviä karusellipetosten torjumiseksi.
- Yleisen käännetyn verovelvollisuuden käyttöön ottamisesta saatavien hyötyjen (sääntöjen noudattaminen, verotulot) tulisi olla vähintään 25 % suuremmat kuin järjestelmän käyttöön ottamisesta yrityksille ja verohallinnoille aiheutuvat hallinnolliset kustannukset.
- Yrityksille ja verohallinnoille ei tulisi aiheutua menettelyn käyttöön ottamisesta korkeampia kustannuksia kuin muiden valvontakeinojen käyttämisestä.
- Naapurijäsenvaltioille komission ehdotuksessa annettu mahdollisuus soveltaa mekanismeja pelkästään petosten siirtymisriskiin perustuen ja sillä perusteella, että sillä on yhteinen raja menettelyä jo soveltavan jäsenvaltion kanssa, poistetaan, sillä se ei ole

suhteellisuusperiaatteen mukainen eikä täytä SEUT 27 artiklan vaatimusta mahdollisimman vähäisten markkinahäiriöiden aiheuttamisesta.

Asiaa on käsitelty ECOFIN-neuvostossa 16.6.2017, 25.5.2018 ja 13.7.2018, mutta yleisnäkemyks on jäänyt saavuttamatta. Viimeksi asiasta on keskusteltu 17.9.2018 attaseakokouksessa, jossa puheenjohtajan kompromissiehdotuksesta ei päästy yksimielisyyteen. Kirjallisessa menettelyssä (21.9.-24.9.) yksi jäsenvaltio ei hyväksynyt puheenjohtajan kompromissia. Ehdotuksesta keskustellaan 26.9. Coreperissa.

5. Nyt esillä olevat asiat

ECOFIN-neuvoston kokouksessa 2.10.2018 asiasta on tarkoitus keskustella poliittisen yhteisymmärryksen saavuttamiseksi. Puheenjohtajan uusimpaan kompromissitekstiin (12258/18) sisältyvät edellä mainitut Maltan pj-kauden muutosehdotukset. Puheenjohtajan viimeisimmistä muutosehdotuksista keskeisin on mekanismin soveltamisen kynnysarvon korottaminen 17 500 euroon, millä on pyritty kaventamaan menettelyn soveltamisalaa.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) 113 artikla (yksimielinen päätöksenteko)

Käsittely Euroopan parlamentissa

Asiaa ei vielä käsitelty Euroopan parlamentissa.

Kansallinen valmistelu

EU-9 jaosto (verotus) kirjallinen menettely 27.4.-2.5.2016, 20.-25.1.2017
EU-ministerivaliokunta kirjallinen menettely 13.-15.6.2016, 17.3.2017, 9.6.2017, 21.-23.5.2018, 28.9.2018

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 15.6.2016 (SuVP 31/2016 vp)
U 4/2017 vp
Valtiovarainvaliokunta 24.2.2017 (VaVP 6/2017 vp)
Suuri valiokunta 3.3.2017 (SuVP 7/2017 vp), 17.3.2017, 14.6.2017, 23.5.2018, 28.9.2018

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Ehdotettu poikkeusmenettely olisi valinnainen eikä siten toteutuessaan edellyttäisi kansallisen arvonlisäverolainsäädännön muuttamista.

Asia ei kuulu Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövaltaan.

Taloudelliset vaikutukset

Komission ehdotukseen ei sisälly riittävän yksityiskohtaisia taloudellisia arvioita ehdotuksen vaikutuksista.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Puheenjohtajan kompromissiehdotus WK 12258/18; WK 8770/18 REV 1
Komission direktiiviehdotus COM(2016) 811 final

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/VO, erityisasiantuntija Tuula Karjalainen, p. 02955 30553
tuula.karjalainen@vm.fi

EUTORI-tunnus

EU/2018/1828

Liitteet**Viite**

Valtiovarainministeriö

PERUSMUISTIO

VM2018-00531

VO Sakki Risto

19.09.2018
JULKINEN

Asia

**ECOFIN -neuvosto 2.10.2018, Luxemburg;
5. (mahd.) Sähköisten julkaisuiden alennettu ALV-kanta**

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto 02.10.2018

U/E/UTP-tunnus

U 73/2016 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komission joulukuussa 2016 antamaa ehdotusta arvonlisäverodirektiivin muuttamisesta kirjojen, sanomalehtien ja aikakauslehtien arvonlisäverokantojen osalta on käsitelty neuvoston työryhmässä ja Ecofinissa 4 kertaa. Yksi jäsenvaltio ei ole voinut hyväksyä ehdotusta.

Ecofinissa 2.10.2018 (mahdollinen asiakohta) olisi tarkoituksena päästä poliittiseen yhteisymmärrykseen alennettujen verokantojen soveltamisesta sähköisiin julkaisuihin.

Teksti ei saanut yksimielistä kannatusta Ecofinissa 13.7.2018. Hyväksymistä vastustanut jäsenvaltio ilmoitti, että saattaisi olla joustava lähitulevaisuudessa.

Attaseakokouksessa 17.09.2018 puheenjohtaja tunnusteli mahdollisuuksia saada yhteisymmärrys asiasta. Yksi jäsenvaltio ei voinut vielä hyväksyä ehdotusta. Puheenjohtaja työskentelee sovun löytämiseksi ennen Coreperia.

Puheenjohtaja pyysi 21.9. jäsenvaltioita ilmoittamaan 24.9. klo 12 (FI klo 13) mennessä vastustavatko ne, että asiasta tulee "I/A" kohta Coreperiin 26.09 ja Ecofiniin 2.10. Kirjallisessa menettelyssä yksikään jäsenmaa ei vastustanut puheenjohtajan ehdotusta. Coreperissa puheenjohtajan tarkoitus on vahvistaa muutos, että asiaa käsitellään Ecofinissa kohtana, josta ei keskustella (A-kohtana).

Suomen kanta

Suomi voi hyväksyä puheenjohtajan kompromissiasiakirjan mukaisen ehdotuksen.

Hallitusohjelman mukaisesti Suomi kannattaa sitä, että jäsenvaltiot voisivat soveltaa alennettua verokantaa sähköisiin julkaisuihin. Kaikille jäsenvaltiolle tulisi periaatteessa antaa samat oikeudet. Tärkeintä on kuitenkin, että jäsenvaltioille annetaan pikaisesti oikeus soveltaa sähköisiin julkaisuihin samaa verokantaa kuin ne tällä hetkellä soveltavat painettuihin julkaisuihin.

Pääasiallinen sisältö

Euroopan komissio antoi joulukuussa 2016 ehdotuksen arvonlisäverodirektiivin muuttamisesta kirjojen, sanomalehtien ja aikakauslehtien arvonlisäverokantojen osalta (COM(2016) 758).

Arvonlisäverodirektiivi estää jäsenvaltioita soveltamasta samoja verokantoja sähköisiin julkaisuihin, kuin ne nykyään soveltavat painettuihin julkaisuihin. Direktiivin mukaan sähköiset palvelut, mukaan lukien sähköiset julkaisut, on verotettava yleisellä verokannalla. Jäsenvaltioilla on oikeus verottaa fyysisellä alustalla olevat julkaisut yleisellä tai alennetulla verokannalla. Eräille jäsenvaltioille on annettu oikeus jatkaa nykyistä viiden prosentin minimiä alhaisempien verokantojen (superalennetut verokannat ja nollaverokannat) soveltamista.

Komissio ehdottaa, että jäsenvaltioille annettaisiin oikeus soveltaa sähköisiin julkaisuihin samaa arvonlisäverokantaa (mukaan superalennetut ja nollaverokannat) kuin painettuihin julkaisuihin.

Ehdotus ei velvoittaisi jäsenvaltioita muuttamaan nykyisiä verokantoja. Jäsenvaltiot voisivat edelleen rajoittaa alennettujen arvonlisäverokantojen soveltamisalan vain tiettyihin julkaisuihin esimerkiksi jättämällä tietyn muodon tai sisällön soveltamisalan ulkopuolelle.

Ehdotus koskee kirjoja, sanomalehtiä ja aikakauslehtiä (ei pääasiassa mainontaan tarkoitettuja julkaisuja). Kokonaan tai pääasiassa musiikki- tai videosisältöä sisältävät julkaisut verotettaisiin edelleen yleisellä verokannalla.

Ehdotuksessa ei esitetä EU:n tasolla annettavaa määritelmää kirjoille, sanomalehdille ja aikakausjulkaisuille. Tarkemmat määrittelyt jäisivät jäsenvaltioille.

Ecofin-neuvosto 21.3.2017

Asiasta käytiin suuntaa-antava periaatekeskustelu. Enemmistö vahvisti lähestymistavan, että jäsenvaltioille tulisi avata mahdollisuus soveltaa alennettua verokantaa sähköisiin julkaisuihin. Neuvostossa tunnistettiin, että tällainen mahdollisuus tulisi superalennettujen ja nollaverokantojen osalta avata ainoastaan jäsenvaltioille, joilla on jo ennestään lupa soveltaa tiettyihin julkaisuihin superalennettuja tai nollaverokantoja ja samoilla rajoituksilla.

Coreper II 26.4.2017

Puheenjohtaja ehdotti komission ehdotusta tarkennettavaksi superalennettujen ja nollaverokantojen osalta siten, että vain jäsenvaltiot, jotka sovelsivat 1.1.2017 superalennettuja tai nollaverokantoja fyysisellä alustalla oleviin kirjoihin, sanomalehtiin tai aikakauslehtiin, voisivat soveltaa niitä sähköisiin julkaisuihin. Lisäksi tekstiä oli selkeytetty jäsenvaltioiden soveltamisalaan liittyvän harkintavallan osalta.

Neuvoston oikeudellisen yksikön lausunto (28.4.2017)

Lausunnon mukaan ehdotus on yhteensopiva yhdenvertaisen kohtelun periaatteen kanssa sellaisena kuin tuomioistuin kyseistä periaatetta tulkitsee. Ehdotuksen tuloksena jäsenvaltioilla säilyy harkintavalta soveltaa erilaisia arvonlisäverokantoja julkaisujen eri muotoihin yhdenvertaisen kohtelun periaatetta loukkaamatta edellyttäen, että tälle erilaiselle kohtelulle on objektiivinen perustelu.

Ecofin-neuvosto 16.6.2017

Asiasta ei päästy yleisnäkemykseen Ecofinissä. Asiasta oltiin lähes yksimielisiä. Yksi jäsenvaltio viittasi tulevaan laajempaan verokantoja koskevaan ehdotukseen.

Ecofin-neuvosto 25.5.2018

Asiaan ei löytynyt ratkaisua. Yksi jäsenvaltio ei voinut hyväksyä ehdotusta.

Ecofin-neuvosto 13.7.2018

Teksti ei saanut yksimielistä kannatusta. Hyväksymistä vastustanut jäsenvaltio ilmoitti, että saattaisi olla joustava lähitulevaisuudessa.

Attaseakokous 17.09.2018

Puheenjohtaja tunnusteli mahdollisuuksia saada yhteisymmärrys asiasta. Yksi jäsenvaltio ei voinut vielä hyväksyä ehdotusta. Puheenjohtaja työskentelee sovun löytämiseksi ennen Coreperia.

Coreper II 26.9.2018

Puheenjohtaja pyysi 21.9. jäsenvaltioita ilmoittamaan 24.9. klo 12 (FI klo 13) mennessä vastustavatko ne, että asiasta tulee "I/A" kohta Coreperiin 26.09 ja Ecofiniin 2.10. Kirjallisessa menettelyssä yksikään jäsenmaa ei vastustanut puheenjohtajan ehdotusta. Coreperissa puheenjohtajan tarkoitus on vahvistaa muutos, että asiaa käsitellään Ecofinissa kohtana, josta ei keskustella (A-kohtana).

Ecofin-neuvosto 2.10.2018

Ecofinissa olisi tarkoituksena päästä poliittiseen yhteisymmärrykseen alennettujen verokantojen soveltamisesta sähköisiin julkaisuihin.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) 113 artikla (yksimielinen päätöksenteko)

Käsittely Euroopan parlamentissa

Euroopan parlamentti on antanut lausunnon 1.7.2017

Kansallinen valmistelu

Valtiovarainministeriö
EU-9 jaosto (verotus) kirjallinen menettely 20. - 22.12.2016
EU-ministerivaliokunta 17.3.2017, 9.6.2017, 21. - 23.5.2018 (kirjallinen)
ja 28.9. 2018

Eduskuntakäsittely

Valtiovarainvaliokunta 17.02.2017 ja 9.6.2017
Suuri valiokunta 24.02.2017, 17.3.2017, 14.6.2017, 23.5.2018 ja 28.9. 2018

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Direktiiviehdotus on jäsenvaltioille valinnainen, joten se ei toteutuessaan edellytä arvonlisäverolain (1501/1993) muuttamista.

Asia ei kuulu Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövaltaan.

Taloudelliset vaikutukset

Mahdolliset talousarviovaikutukset riippuvat kansallisista päätöksistä.

Kysymys siitä, otetaanko ja missä laajuudessa Suomessa kansallisesti käyttöön sähköisten julkaisujen alennettu verokanta, tulee ratkaistavaksi erikseen myöhemmin direktiivimuutoksen hyväksymisen jälkeen.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Asiaa on käsitelty neuvoston työryhmässä 4 kertaa.

Jäsenvaltioiden laaja enemmistö tukee ehdotusta. Lähtökohtaisesti vain yksi jäsenvaltio vastustaa ehdotuksen hyväksymistä. Muutama jäsenvaltio on edellyttänyt, että alennettujen verokantojen soveltamisen tulee olla jäsenvaltiolle valinnaista ja että jäsenvaltioilla tulee olla mahdollisuus soveltaa eri verokantaa fyysisiin ja sähköisiin julkaisuihin.

Komissio antoi tammikuussa 2018 **arvonlisäverokantoja koskevan ehdotuksen** (COM(2018) 20, U 9/2018 vp). Ehdotuksen tarkoituksena on antaa jäsenvaltioille lisää liikkumavaraa alennettujen verokantojen määrittämisessä uudessa määräpaikka-periaatteelle perustuvassa lopullisessa alv-järjestelmässä.

Jäsenvaltiot voisivat nykyiseen tapaan soveltaa enintään kahta vähintään viiden prosentin suuruista alennettua verokantaa. Lisäksi kaikille jäsenvaltioille annettaisiin oikeus soveltaa yhtä viittä prosenttia alemmaa verokantaa sekä nollaverokantaa. Sen sijaan, että luetteloa tavaroista ja palveluista, joihin alennettuja kantoja saa soveltaa laajennettaisiin, direktiivin liite III korvattaisiin negatiivisella luettelolla tavaroista ja palveluista, joihin alennettuja verokantoja ei saisi soveltaa.

Komission aikaisemmin antama sähköisiä julkaisuja koskeva ehdotus tulisi hyväksyä pikaisesti erillisenä yleisestä alennettuja arvonlisäverokantoja koskevasta ehdotuksesta.

Asiakirjat

12259/18

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/VO, Neuvotteleva virkamies Risto Sakki, p. 02955 30294, risto.sakki@vm.fi

EUTORI-tunnus

EU/2016/1732

Liitteet

Viite

Valtiovarainministeriö

PERUSMUISTIO

VM2018-00535

RMO Knuutinen Jyrki(VM)

18.09.2018
JULKINEN

Asia

**ECOFIN-neuvosto 2.10.2018, Luxemburg;
6. Rahanpesun torjunta ja vakavaraisuusvalvonta**

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto 02.10.2018

U/E/UTP-tunnus**Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu**

Komissio antoi 12.9.2018 lainsäädäntöehdotuksen ja tiedonannon rahoituslaitosten vakavaraisuusvalvontaa ja rahanpesun valvontaa koskevan unionin kehityksen lujittamisesta.

Komissio ehdottaa muutoksia syksyllä 2017 antamaansa ehdotukseen Euroopan finanssivalvontajärjestelmän tarkistuksesta ja täsmennyksiä rahanpesudirektiiviin.

Ehdotuksen mukaan rahoitussektoriin liittyvän rahanpesun torjuntaa koskevaa toimivaltaa keskitettäisiin Euroopan pankkiviranomaiselle (*European Banking Authority, EBA*). EBA:n toimeksiannon vahvistamisella varmistettaisiin, että rahanpesun riskit ovat tosiasiallisesti kaikkien asianomaisten viranomaisten valvonnassa ja että viranomaiset tekevät yhteistyötä ja jakavat tietoja keskenään.

Komissio esittelee ehdotuksen ja tiedonannon ECOFIN-neuvostolle, jolla on mahdollisuus keskustella ehdotuksesta ja tiedonannosta. Ehdotus esitellään neuvoston rahoituspalvelutyöryhmässä 26.9.2018.

Suomen kanta

Suomi suhtautuu komission muutosehdotukseen periaatteessa myönteisesti ja tukee yleisesti tavoitetta vahvistaa rahanpesun torjunnan valvontaa sekä tehostaa viranomaisten välistä tietojenvaihtoa.

Rahanpesuvalvonnan vahvistaminen on rikollisuuden torjunnan ohella tärkeää rahoitusvakauden ja pankkitoiminnan riskien vähentämisen sekä pankkiunionin kannalta.

Rahanpesun vastaiset toimet eivät vaikuta riittävältä pankeissa, joten rahoituslaitosten valvontakehystä ja valvontaa on syytä lujittaa. Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen uhka tulee voida ottaa paremmin huomioon ja varmistaa, että sääntöjä sekä valvotaan että pannaan tehokkaammin täytäntöön EU:ssa ja kaikissa jäsenvaltioissa. Lisäksi muutoksilla on mahdollista edistää valvontaviranomaisten yhteistyötä ja tietojenvaihtoa keskenään.

Euroopan pankkiviranomaisen roolin vahvistaminen EU:ssa on periaatteessa oikeansuuntaista. Keskittämällä nykyistä Euroopan finanssivalvontaviranomaisten toimivaltaa rahoitussektorin rahanpesun torjunnan valvonnassa yhdelle Euroopan valvontaviranomaiselle edistetään pankkien ja rahoitusalan vakautta.

EU:n rahanpesusääntelyä on useasti muutettu viime vuosina. Muutosehdotuksia käsitellessä on tärkeää varmistaa, että komission uudet muutosehdotukset ovat välttämättömiä, kun otetaan huomioon vielä jäsenvaltioissa kansallisesti voimaansaattavat sääntelymuutokset. Lainsäädäntöehdotuksen vaikutuksia tulee arvioida huolellisesti.

Muutosehdotuksessa on erityistä huomiota kiinnitettävä EBA:n mahdolliseen oikeuteen pyytää kansallisia valvontaviranomaisia tutkimaan rikkomisia ja harkitsemaan toimia sekä viimesijaiseen keinoon osoittaa päätöksiä suoraan yksittäisille rahoitusalan toimijoille.

Sääntelymuutosten tulee olla erittäin huolellisesti kohdennettuja, jotta muutokset voitaisiin saada hyväksyttyä nykyisen Euroopan parlamentin toimikaudella. Uusien muutosehdotusten ei tule myöskään viivästyttää vireillä olevan Euroopan finanssivalvontajärjestelmän tarkistuksen hyväksymistä.

Rahanpesun torjuntaa tulee pyrkiä tehostamaan mahdollisimman pitkälle voimassa olevan sääntelyn pohjalta tapahtuvilla toimintamallien ja -tapojen muutoksilla sekä kansallisten viranomaisten resursseihin panostamalla. Tätä kautta rahanpesun valvontaa pystytään vahvistamaan huomattavasti nopeammin kuin sääntelymuutosten kautta.

Komission pidemmän aikavälin muutosajatuksiin tiedonannossa, kuten rahanpesudirektiivin muuttamiseen asetukseksi ja erillisen EU:n rahanpesuvalvontaviranomaisen perustamiseen, on tässä vaiheessa ennen aikaista ottaa kantaa.

Pääasiallinen sisältö

Lainsäädännön muutosehdotus

Komission muutosehdotukset kohdistuvat Euroopan finanssivalvontajärjestelmän (*European System of Financial Supervision, ESFS*) tarkistuksen (U 62/2017 vp) osalta Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan pankkiviranomainen) perustamisesta annettuun asetukseen (*EBA-asetus*, 1093/2010).

Muutosehdotuksen mukaan rahoitussektoriin liittyvää rahanpesun torjuntaa koskevaa toimivaltaa keskitettäisiin Euroopan pankkiviranomaiselle. EBA:n toimeksiantoa vahvistettaisiin, jotta varmistetaan rahanpesun riskien tosiasiallinen ja johdonmukainen viranomaisvalvonta sekä viranomaisten yhteistyö ja tietojenvaihto.

Muutoksilla varmistettaisiin, että rahanpesua koskevien sääntöjen rikkominen tutkitaan jäsenvaltioissa johdonmukaisesti. EBA voisi pyytää kansallisia valvontaviranomaisia tutkimaan mahdollisia merkittäviä rikkomisia ja harkitsemaan kohdennettuja toimia, kuten seuraamuksia.

Muutoksilla edistettäisiin, että kansalliset valvontaviranomaiset noudattavat EU:n sääntöjä ja toimivat yhteistyössä vakavaraisuusvalvojien kanssa. EBA:n toimivaltaa

vahvistettaisiin muun muassa siten, että jos kansalliset viranomaiset eivät ryhdy toimenpiteisiin, EBA voisi viimeisenä keinona osoittaa päätöksiä suoraan yksittäisille rahoitusalan toimijoille.

Valvonnan laatua parannettaisiin EBA:n johdolla valmisteltavien yhteisten standardien ja suorittavien kansallisten valvontaviranomaisten määräaikaistarkastusten sekä riskiarviointien avulla.

Sääntelymuutoksilla mahdollistettaisiin parempi tietojen kerääminen rahanpesun torjunnasta sekä riskeistä ja suuntauksista sekä tietojen saatavuus ja vaihtaminen valvontaviranomaisten välillä.

Lisäksi muutoksilla helpotettaisiin yhteistyötä kolmansien maiden kanssa rajat ylittävissä rahanpesun torjuntaan liittyvissä asioissa.

EBA:aan perustettaisiin uusi pysyvä komitea, joka kokoaa yhteen rahanpesun ja terrorismin torjunnan valvonnasta vastaavat kansalliset viranomaiset.

Rahanpesudirektiiviin (2015/849) ehdotettavat muutokset liittyvät EBA:n roolin vahvistamiseen.

Tiedonanto

Komission tiedonannossa unionin vakavaraisuusvalvontaa ja rahanpesun torjuntaa koskevan kehyksen lujittamisesta rahoituslaitosten osalta painotetaan EU-toimien ja lainsäädäntömuutosten tarvetta mutta samalla nostetaan esille olemassa olevien valvontavälineiden täysimääräinen hyödyntäminen.

Tiedonannon mukaan vahva ja uskottava järjestelmä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjumiseksi on välttämätön sekä pankki- että pääomamarkkinaunionin toiminnan kannalta. Rahanpesun torjunnan tehostaminen on tärkeää rahoituslaitosten riskien vähentämisen kannalta.

Vaikka rahanpesusääntelyä on viime vuosina useamman kerran muutettu, komission mukaan rahanpesun torjunta edellyttää EU-lainsäädännön muutoksia.

Komission strategian mukaan tarkoituksena on parantaa tietojenvaihtoa ja yhteistyötä vakavaraisuuden valvonnasta ja rahanpesun torjunnasta vastaavien viranomaisten välillä.

Komissio lisäksi kehottaa Euroopan valvontaviranomaisia ja erityisesti EBA:aa antamaan ohjeita, joilla edistetään vakavaraisuuden valvojia sisällyttämään rahanpesun torjuntaan liittyvät näkökohdat eri välineisiinsä ja lähentämään valvontaa.

Euroopan keskuspankkia pankkivalvojana kehotetaan laatimaan tietojenvaihtoa koskeva monenvälinen yhteisymmärryspöytäkirja rahanpesun torjunnan valvojien kanssa 10.1.2019 mennessä, kuten viidennessä rahanpesun vastaisessa direktiivissä (2018/843) edellytetään.

Komissio tulee kesään 2019 mennessä julkistettavassa raportissa pohtimaan rahanpesusääntelyyn liittyviä pidemmän aikavälin muutoksia, kuten rahanpesudirektiivin muuttamista asetukseksi ja erillisen EU:n rahanpesuvalvontaviranomaisen perustamista.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 114 artikla (tavallinen lainsäätämismenettely).

Käsittely Euroopan parlamentissa

Muutosehdotuksen käsittely Euroopan parlamentissa ei ole vielä alkanut.

Euroopan parlamentissa vastuuvaliokunta ehdotuksen osalta on talous- ja raha-asoiden valiokunta (ECON). Muutosehdotuksen käsittely Euroopan parlamentissa ei ole vielä alkanut eikä ehdotukselle ole nimitetty esittelijöitä.

Vireillä olevan Euroopan finanssivalvontajärjestelmän tarkistuksen esittelijöinä parlamentissa toimivat Othmar Karas (PPE, AT) ja Pervenche Berès (S&D, FR).

Kansallinen valmistelu

Valtiovarainministeriö
EU-ministerivaliokunta 28.9.2018

Suomen yksilöity kannanmuodostus ehdotukseen on vielä kesken eikä muutosehdotuksesta ole vielä pyydetty lausuntoja kansallisessa kuulemismenettelyssä.

Lainsäädännön muutosehdotuksesta ja tiedonannosta annetaan U-jatkokirjelmä, koska muutoksen kohteena on vireillä oleva komission asetusehdotus.

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 28.9.2018

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Muutettavaksi ehdotetuista toimivaltuuksista säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa (878/2008) ja laissa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämisestä (444/2017).

Asia kuuluu valtakunnan lainsäädäntövaltaan.

Taloudelliset vaikutukset

Komissio ei ole muutosehdotuksen yhteydessä laatinut vaikutusarviota tai järjestänyt julkista kuulemistä, koska sen mielestä sääntelymuutoksilla on kiireellistä estää rahanpesutapausten vahingollisuus Euroopan pankkijärjestelmälle.

Muutosehdotuksen välittömät vaikutukset EU-budjettiin ovat vähäiset.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunta kuuluu puheenjohtaja Junckerin komission ensisijaisiin tavoitteisiin, ja se on olennainen osa pankkiunionin ja pääomamarkkinaunionin puitteissa toteutettua riskien vähentämistä koskevaa ohjelmaa.

Neljäs rahanpesun vastainen direktiivi (2015/849) tuli voimaan kesäkuussa 2015. Viides rahanpesun vastainen direktiivi tuli voimaan 9.7.2018, ja se on määrä saattaa osaksi kansallista lainsäädäntöä tammikuuhun 2020 mennessä. Viidennellä direktiivillä lisätään finanssivalvojen valvontayhteistyötä ja tietojenvaihtoa, jota komissio ehdottaa nyt tehostettavan.

Komissiokin katsoo, että sääntelymuutosten hyväksyminen on lujittanut EU:n sääntelykehystä, kuten rahanpesun torjunnan ja vakavaraisuuden valvojen välistä yhteistyötä koskevia sääntöjä. Mutta lainsäädäntökehityksen vahvistumisesta huolimatta eräät viimeaikaiset rahanpesutapaukset eurooppalaisissa pankeissa ovat aiheuttaneet huolta rahoituslaitosten vakavaraisuutta koskevien sääntöjen ja rahanpesun torjuntaa koskevien sääntöjen niveltämisestä.

Neuvosto, valtiovarainministerit ja euroryhmän puheenjohtaja sekä Euroopan keskuspankin edustajat ovat viime aikoina ilmaisseet huolensa rahanpesun torjunnan tehostamisesta. Rahanpesun torjunta ja riskien vähentäminen nostetaan esille myös kesäkuussa 2018 annetussa Ranskan ja Saksan niin sanotussa Mesebergin julkilausumassa ja etenemissuunnitelmassa.

Euroopan komissio perusti toukokuussa 2018 työryhmän, jossa ovat mukana Euroopan finanssivalvontaviranomaiset, Euroopan keskuspankki ja rahanpesun vastaisen komitean puheenjohtaja. Työryhmä julkaisi elokuussa 2018 suosituksensa toimiksi, joilla voidaan varmistaa saumaton yhteistyö rahanpesun torjunnan ja vakavaraisuuden valvontaviranomaisten välillä Euroopan unionissa.

Asiakirjat

Muutettua ehdotusta ei ole vielä saatavilla suomeksi ja ruotsiksi:

Amended proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL amending Regulation (EU) No 1093/2010 establishing a European Supervisory Authority (European Banking Authority); Regulation (EU) No 1094/2010 establishing a European Supervisory Authority (European Insurance and Occupational Pensions Authority); Regulation (EU) No 1095/2010 establishing a European Supervisory Authority (European Securities and Markets Authority); Regulation (EU) No 345/2013 on European venture capital funds; Regulation (EU) No 346/2013 on European social entrepreneurship funds; Regulation (EU) No 600/2014 on markets in financial instruments; Regulation (EU) 2015/760 on European long-term investment funds; Regulation (EU) 2016/1011 on indices used as benchmarks in financial instruments and financial contracts or to measure the performance of investment funds; Regulation (EU) 2017/1129 on the prospectus to be published when securities are offered to the public or admitted to trading on a regulated market; and (EU) Directive 2015/849 on the prevention of the use of the financial system for the purposes of money-laundering or terrorist financing, COM(2018) 646 final, 12.9.2018

Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle Euroopan keskuspankille, talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle Unionin vakavaraisuusvalvontaa ja rahanpesun torjuntaa koskevan sääntelykehityksen lujittaminen rahoituslaitoksia varten, COM(2018) 645 final, 12.9.2018

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/RMO, finanssineuvos Jyrki Knuutinen, 02955 30270
VM/RMO, hallitussihteeri Katri Aho, 02955 30214
(Euroopan finanssivalvontajärjestelmän tarkistus)
VM/RMO, finanssis sihteeri Tiina Heinonen, 02955 30512
(Euroopan finanssivalvontajärjestelmän tarkistus)
etunimi.sukunimi@vm.fi;

EUTORI-tunnus

EU/2018/1533

Liitteet**Viite**

Valtiovarainministeriö

PERUSMUISTIO

VM2018-00534

KO Heinonen Miika(VM),
Marttinen Anni(VM)

19.09.2018

JULKINEN

Asia

ECOFIN -neuvosto 2.10.2018, Luxemburg;**8. Eurooppalainen ohjausjakso 2018 - saadut kokemukset**

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto 02.10.2018

U/E/UTP-tunnus**Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu**

Ecofin-neuvosto käy vuosittaisen näkemysten vaihdon siitä, miten tämän vuoden eurooppalainen ohjausjakso sujui, mitä siitä opittiin ja mitä voitaisiin vielä parantaa. Asiaa on käsitelty syyskuussa komiteatasolla. Keskustelu käydään talous- ja rahoituskomitean puheenjohtajan kirjeen pohjalta. Vastaava keskustelu käydään vuosittain, edellisen kerran syksyllä 2017.

Suomen kanta

Ohjausjakson prosesseissa on tapahtunut positiivista kehitystä, ja yhteistyö komission ja jäsenmaiden välillä on parantunut. Komission maakohtaisten suositusten julkaisu ajoissa on tärkeää, jotta jää riittävästi aikaa niiden käsittelylle jäsenmaissa ja komiteatasolla.

Pääasiallinen sisältö

Ecofin-neuvosto käy vuosittaisen keskustelun eurooppalaisesta ohjausjaksosta. Asiaa on valmisteltu komiteatasolla (talous- ja rahoituskomitea, talouspoliittinen komitea, talous- ja rahoituskomitean sijaistaso).

Yleisesti ottaen ohjausjakso sujui tänäkin vuonna hyvin. Tätä edesauttoi parempi tiedonkulku komission ja jäsenmaiden välillä. Joitakin haasteita on kuitenkin vielä jäljellä.

Jäsenmaiden puolelta toivotaan erityisesti enemmän aikaa suositusten käsittelylle kotimaassa sekä monenvälisille keskusteluille komiteasoilla.

Edellisellä ohjauskaudella maakohtaisten suositusten määrää vähennettiin edelleen, jotta olisi mahdollista keskittyä tärkeimpiin asiakohtiin. Hyvänä puolena tässä on se, että se mahdollistaa paremman vertaisarvioinnin ja luo vertaispainetta suositusten noudattamiseksi. Toisaalta mahdollisena haittapuolena tällöin saatetaan joutua liittämään yhteen suositukseen laaja joukko erilaisia uudistuksia tai ei välttämättä pystytä antamaan suosituksia yhtä laajalta alueelta kuin aiemmin.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Valtiovarainministeriö
EU-ministerivaliokunta 28.9.2018

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 28.9.2018

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Ei toistaiseksi saatavissa.

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/KO, EU-avustaja Miika Heinonen, p. 02951 60321
VM/EUS, EU-avustaja Anni Marttinen, p. 050 471 6876

EUTORI-tunnus

EU/2018/0352

Liitteet**Viite**

Valtiovarainministeriö

PERUSMUISTIO

VM2018-00550

EUS Marttinen Anni(VM), Nikitin
Minna(VM)

24.09.2018

JULKINEN

Asia

ECOFIN -neuvosto 2.10.2018, Luxemburg;**9. Kansainvälisten kokousten valmistelu (11. - 13.10.) Bali, Indonesia****a) G20 Yhteiset linjaukset (Terms of referece)****b) IMFC -lausunto**

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto 02.10.2018

U/E/UTP-tunnus**Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu**

Ecofin-neuvostossa hyväksytään EU:n yhteiset linjaukset (Terms of Reference) G20-kokoukseen ja IMFC-lausunto Balilla 11.-13. lokakuuta pidettävään Kansainvälisen valuuttarahaston ja Maailmanpankin vuosikokoukseen. Vuosikokouksen agendalla ovat aiheina globaalin talouden riskit, globaalin finanssiarkkitehtuurin viimeistely, infrastruktuurikehityksen rahoittaminen ja Afrikka.

Suomen kanta

Suomi voi hyväksyä ehdotetut yhteiset linjaukset.

Pääasiallinen sisältö

Maailmantalouden vahva tilanne, tarve hyödyntää hyviä aikoja kasvattamalla kansallisesti finanssipoliittista liikkumavaraa ja maailmankaupan jännitteisiin liittyvät riskit nostetaan esiin sekä G20-linjauksissa että IMFC-lausunnossa.

Molemmissa asiakirjoissa todetaan myös, että EU-maat ovat valmiita neuvottelemaan IMF:n 15. kiintiötarkistuksesta. Neuvottelujen takaraja on IMF:n vuoden 2019 vuosikokous. IMFC-lausunnossa muistutetaan myös siitä, että EU-maat osallistuvat IMF:n rahoitukseen kiintiöiden lisäksi myös NAB-järjestelyn ja bilateraalityökalujen kautta. EU-maat pitävät tärkeänä, että IMF:n rahoituksessa varmistetaan globaali taakanjako ja että 15. kiintiötarkistuksen yhteydessä otetaan kiintiöiden lisäksi huomioon myös jäsenmaiden NAB-järjestelyn ja bilateraalityökalujen kautta antama rahoitus.

IMFC-lausunnossa EU-maat suhtautuvat myönteisesti IMF:n ja Maailmanpankin yhteisesti hahmottelemaan ns. Bali Fintech agendaan, jonka tarkoituksena on herättää keskustelua poliittisten päättäjien keskuudessa uuden sukupolven rahoituspalveluista ja finanssiteknologiasta. Bali Fintech agendalla yritetään lisätä ymmärrystä siitä, millaisia

kansallisia sekä kansainvälisiä ratkaisuja tarvitaan, jotta rahoitusjärjestelmän toimivuutta ja turvallisuutta voidaan parantaa.

EU-maat korostavat IMFC-lausunnossa myös köyhien maiden velkakestävyyden tärkeyttä. Sekä julkisten että yksityisten luotonantajien täytyisi ottaa lainapäätöksissään huomioon IMF:n ja Maailmanpankin velkakestävyyksianalyysi. Lisäksi EU-maat pitävät tärkeänä kaikkien velkojen läpinäkyvyyttä ja velkatietojen keräämistä, jotta velkakestävyyden arvioiminen helpottuisi.

G20-linjauksissa toivotaan globaalin ratkaisun digitaalitalouden verotukseen löytyvän viimeistään vuonna 2020. Lisäksi EU-maat kannustavat työtä verotuksen läpinäkyvyyden lisäämiseksi erityisesti korruption ja rahanpesun saralla.

Rahoitusmarkkinoiden sääntelyn uudistamisen toivotaan pysyvän G20:n prioriteettina. Painoarvoa toivotaan laitettavan erityisesti Basel III -sääntelyn viimeistelylle sekä kyberturvallisuuden lisäämiselle.

Lopuksi EU toivottaa tervetulleeksi G20:n korkean tason työryhmän (Eminent Persons Group) loppuraportin globaalin rahoitusjärjestelmän hallinnosta ja toivoo, että raportin johtopäätöksistä käydään jatkossa rakentavaa keskustelua.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Valtiovarainministeriö
EU-ministerivaliokunta 28.9.2018

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 28.9.2018

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/KVR, erityisasiantuntija Minna Nikitin, p. 02955 30490
VM/EUS, EU-avustaja Anni Martinen, p. 050 471 6876

EUTORI-tunnus

EU/2018/0355

Liitteet

Viite

26.9.2018

EURORYHMÄ 1.10.2018, Luxemburg

Euroryhmän kokouksissa 1.10.2018 käsitellään alustavan asialistan mukaan seuraavia asioita:

- **Temaattinen keskustelu kasvusta ja työllisyydestä: kansalliset automaattiset vakauttajat**

Temaattinen keskustelu kansallisista automaattisista vakauttajista on jatkoa talous- ja rahoituskomiteassa aiemmin syksyllä käydyille keskusteluille aiheesta. Keskustelun pohjana toimi komission valmisteleva muistio, jossa korostettiin kansallisen finanssipolitiikan ja erityisesti automaattisten vakauttajien merkitystä suhdanteiden tasaajana yhteisvaluutan olosuhteissa.

Automaattiset vakauttajat muodostuvat syklisistä tuloista, kuten tulo- ja kulutusveron tuotot, sekä osittain vastasyklisistä menoista, kuten työttömyysturvamenot. Jos automaattisten vakauttajien annetaan toimia vapaasti, valtion budjettitasapaino vahvistuu niiden vaikutuksesta nousukaudella ja vastaavasti heikkenee laskukaudella. Tämä tasaa kokonaiskysynnän vaihteluita ja siten hillitsee talouden ylikuumenemista nousukausilla ja toisaalta nopeuttaa taantumista toipumista.

Euroryhmässä on tarkoitus käydä keskustelua: i) automaattisten vakauttajien vahvistamisesta kansallisesti, ii) niiden huomioimisesta vero- ja tulonsiirtoreformeissa, sekä iii) niiden toimintakyvyn vahvistamisesta talouskriisien aikana. Komissio korostaa vakaus- ja kasvusopimuksen noudattamisen tärkeyttä, jotta automaattisten vakauttajien toiminta voidaan turvata. Nousukaudella on vahvistettava julkista taloutta, jotta taantumassa automaattisten vakauttajien voidaan antaa toimia vapaasti. Tämä ei toteutunut viimeisimmän finanssikriisin yhteydessä, vaan useiden jäsenmaiden oli kriisin pitkittyessä vakautettava julkista talouttaan automaattisten vakauttajien tehokkaan toiminnan kustannuksella.

Euroryhmässä Irlanti esittelee suunnitelmaansa uuden pahan päivän rahaston (rainy day fund) perustamiseksi ja haluaa nostaa keskusteluun vakaus- ja kasvusopimuksen tulokinnan siinä tapauksessa, että valtio haluaa tällaista rahastoa rakentaa. Ranska puolestaan esittelee ansiotuloverotuksen uudistustaan, jossa palkkatuloveroa maksettaisiin aina kuluvan vuoden ansioiden mukaan. Suomi korostaa nousukaudella kerrytettävien taloudellisten puskureiden merkitystä. Vain kestäväällä kansallisella finanssipolitiikalla voidaan turvata automaattisten vakauttajien tehokas toiminta.

- **Kv. kokousten valmistelu, ml. valuuttakurssikehitys**

Euroryhmä keskustelee euron valuuttakurssista. Euro on viime aikoina heikentynyt suhteessa Yhdysvaltain dollariin ja jeniin, mutta vahvistunut suhteessa muihin valuuttoihin. Asiakohdassa noussee esiin myös euron kansainvälinen rooli komission pj. Junckerin unionin tila- puheen pohjalta. Pj. Juncker totesi puheessaan, että Euroopan tulee tehdä enemmän euron kansainvälisen roolin vahvistamiseksi. Komissio on jo aiemmin tehnyt ehdotuksia EMU:n syventämiseksi sekä pääomamarkkinoiden kehittämiseksi. Näiden ehdotusten lisäksi komissio katsoo, että enemmän

tulisi tehdä ja aikoo tämän vuoksi esittää aloitteita euron kansainvälisen roolin vahvistamiseksi ennen vuoden 2018 loppua.

Euroryhmän laajennettu kokoonpano:

- **Euroopan vakausmekanismin (EVM) kehittäminen**

a) EVM:n instrumenttien tarkastelu, erityisesti ennakollisten sekä mahdollisten uusien instrumenttien

Euroryhmä keskustelee EVM:n rahoitustukivälineiden kehittämisestä laajennetussa kokoonpanossa Eurooppa-neuvoston kesäkuussa tekemien linjausten mukaisesti. Keskeiset kysymykset liittyvät välineiden myöntämisen ennakkokriteereihin, välineiden käyttöön liittyvään ehdollisuuteen, rahoituksen ehtoihin ja päätöksentekoprosessiin. Keskustelut virkamiestasolla ovat toistaiseksi keskittyneet pääosin ennakolliseen PCCL-rahoitustukivälineeseen (*Precautionary credit line*). Jäsenmaiden näkemykset ja tavoitteet eroavat monissa kysymyksissä merkittävästi toisistaan. Eräät jäsenmaat vaativat luopumista nykyisten PCCL-sääntöjen mukaisesta vaatimuksesta, jonka mukaan PCCL-rahoitustuen nostoon aina liittyy erikseen määritettävä ehdollisuus ja siten velvollisuus suorittaa uudistustoimia. Suomi edellyttää, että kaikkeen rahoitustukeen liittyy tiukka ehdollisuus.

b) EVM:n rooli kriisien ennaltaehkäisyssä ja hoitamisessa

Euroryhmä jatkaa keskusteluja myös EVM:n roolin vahvistamisesta jäsenmaiden talouksiin kohdistuvien riskien tunnistamisessa sekä rahoitustukiohjelmien suunnittelussa ja toteutuksessa. EVM:n roolin vahvistamisessa tulee välttää päällekkäisyyksiä komission toimivaltaan kuuluvien tehtävien kanssa. Jäsenmaiden yhteinen pyrkimys on vahvistaa EVM:n roolia, mutta näkemyseroja vallitsee pääasiassa EVM:n valtuuksien laajuudesta mm. sen ennaltaehkäisevän rooliin vahvistamisessa ja rahoitustukiohjelmien ennakkoehdojen täyttymisen analysoinnissa. Suomen tavoitteena on EVM:n roolin merkittävä vahvistaminen sekä kriisien ennaltaehkäisyssä että rahoitustukiohjelmien suunnittelussa ja toteutuksessa.

LIITTEET

Asiasanat

Hoitaa

Tiedoksi
